

■ Sławomir Pułkownik

Sprawozdanie z działalności SAP Oddział w Toruniu za lata 2017–2022

I. Informacje ogólne

1. Adres siedziby oddziału

Towarzystwo Naukowe w Toruniu
ul. Wysoka 16, 87-100 Toruń
e-mail: torun@sap.waw.pl

2. Władze oddziału

Zarząd

prezes – mgr Sławomir Pułkownik
wiceprezes – dr hab. Robert Degen
skarbnik – Elżbieta Kęska
sekretarz – mgr Igor Makacewicz
członek – dr hab. Waldemar Chorążyczewski

Komisja Rewizyjnej

przewodniczący – dr Janusz Bonczkowski
zastępca przewodniczącego – dr Tomasz Dziki
sekretarz – dr Hadrian Ciechanowski

3. Liczba członków oddziału wynosiła:

- na dzień 31 grudnia 2017 r. – 86 osób,
- na dzień 31 grudnia 2018 r. – 83 osoby,
- na dzień 31 grudnia 2019 r. – 89 osób,
- na dzień 31 grudnia 2020 r. – 89 osób,
- na dzień 31 grudnia 2021 r. – 53 osoby.

4. Składki członkowskie opłaciło w:

- 2017 r.: 28 członków, w tym w pełnej wysokości 20, ze zniżką ośmiu, dwóch członków honorowych;
- 2018 r.: 21 członków, w tym w pełnej wysokości 15, ze zniżką sześciu;
- 2019 r.: 28 członków, w tym w pełnej wysokości 25, ze zniżką trzech, zaległe składki za lata poprzednie zapłaciło 10, w tym jeden ze zniżką;
- 2020 r.: 15 członków, w tym w pełnej wysokości 12, ze zniżką trzy osoby;
- 2021 r.: 25 członków, w tym w pełnej wysokości 24, ze zniżką jeden, składki zaległe z lat ubiegłych wpłaciło 16 osób.

II. Działalność statutowa

Rok 2017

Obecna kadencja zarządu Oddziału SAP w Toruniu rozpoczęła się 21 czerwca od zebrania sprawozdawczo-wyborczego, które odbyło się w nowej siedzibie, czyli Towarzystwie Naukowym w Toruniu przy ul. Wysokiej 16. Podczas zebrania przedstawiono sprawozdanie z działalności za okres od czerwca 2012 r. do czerwca 2017 r. oraz odbyły się wybory do Zarządu Oddziału SAP w Toruniu i wybór delegatów na XV Krajowy Zjazd Delegatów w Kielcach. Na kadencję 2017–2022 do Zarządu Oddziału SAP zostali wybrani: Sławomir Pułkownik, Robert Degen, Elżbieta Kęska, Igor Makacewicz oraz Waldemar Chorążyczewski. W skład Komisji Rewizyjnej weszli: Janusz Bonczkowski, Tomasz Dziki oraz Hadrian Ciechanowski. Delegatami zostali: Wiesław Nowosad, Robert Degen, Beata Herdzin, Marlena Jabłońska, Sławomir Pułkownik, Waldemar Chorążyczewski, Wanda Roman, Hadrian Ciechanowski.

Kolejne zebranie członków toruńskiego oddziału SAP odbyło się 26 października. W trakcie spotkania poruszono kwestie organizacyjne. Ustalono plan pracy na IV kwartał br. i wstępne plany na rok 2018. Przedstawiono również sytuację finansową oddziału i określono kwotę 2000 zł ze środków oddziału na pulę nagród w konkursie im. Ryszarda Mienickiego.

Przedstawiono sprawozdanie z VII Zjazdu Powszechnego Archiwistów Polskich, podczas którego członkowie oddziału wygłaszali referaty i prowadzili warsztaty oraz bardzo licznie uczestniczyli w obradach plenarnych, warsztatach i panelach. Udostępniono także sprawozdanie z XV Zjazdu Delegatów SAP. Wybrano jury X Konkursu im. Ryszarda Mienickiego na Najlepszą Pracę Dyplomową z Zakresu Archiwistyki i Zarządzania Dokumentacją w składzie: dr hab. Robert Degen, mgr Igor Makacewicz oraz mgr Hadrian Ciechanowski.

Następne spotkanie zorganizowane zostało 15 listopada przez Archiwum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w siedzibie przy ul. Mickiewicza 2/4. Jego gospodarzem była kierownik archiwum dr hab. Anna Supruniuk. W trakcie wizyty zapoznano się z działalnością tego archiwum, jego zasobem i specyfiką pracy. Zaprezentowano najstarsze i najcenniejsze materiały z zasobu archiwum. Wizyta w AUMK była okazją nie tylko do poznania jego historii i zasobu. Pozwoliła uczestnikom porozmawiać o bieżących problemach i wyzwaniach, jakie stoją przed archiwum i toruńskim uniwersytetem. Poruszono m.in. problematykę wdrożenia EZD i przejmowania zasobu z komórek administracyjnych.

Podczas ostatniego spotkania, 13 grudnia, ogłoszono wyniki X Konkursu im. Ryszarda Mienickiego na Najlepszą Pracę Dyplomową w Zakresie Archiwistyki i Zarządzania Dokumentacją. Pierwszą nagrodę przyznano mgr. Jarosławowi Stulczewskiemu za pracę pt. „Stanisław Fuks (1922–1984) – biografia pioniera polskiej archiwistyki filmowej”. Dwie równorzędne drugie nagrody otrzymali mgr Beata Kantor za pracę „Listy Jana Schneide do Jakuba Popławskiego z lat 1790–1804 – analiza formy i treści” oraz Marta Ruczyńska za pracę „Ks. Jan Batke i jego zapiski o charakterze osobistym w księgach metrykalnych Parafii pw. Najświętszego Serca Jezusa w Radomnie”. Wyróżniona została praca licencjacka Jagody Jankowskiej pt. „Janina Gardzielewska i jej archiwum fotograficzne w zasobie Archiwum Państwowego w Toruniu”. Wszystkie nagrodzone prace powstały na seminariach dr. hab. Krzysztofa Syty z Zakładu Źródłoznawstwa i Edytorstwa IHIA UMK.

Omówione zostały kwestie organizacyjne oddziału, jak i plan kolejnych spotkań. Podjęto decyzje o rozpoczęciu prac nad przekształceniem konkursu im. Mienickiego w konkurs o zasięgu ogólnopolskim.

Rok 2018

W 2018 r. odbyło się pięć zebrań członków i sympatyków oddziału oraz trzy zebrania zarządu oddziału (11 maja, 26 czerwca, 23 października).

Podczas pierwszego zebrania 18 stycznia mgr Marcin Smoczyński przedstawił referat pt. „Początki usprawniania polskiej administracji w latach 1918–1926”. Omówił literaturę przedmiotu, historię ciał kolegialnych zajmujących się w tym okresie poprawą mechanizmów pracy administracji oraz podsumował efekty ich pracy. W trakcie zebrania skupiono się również nad projektem regulaminu ogólnopolskiej edycji konkursu im. R. Mienickiego przygotowanym przez komisję w składzie: Robert Degen, Hadrian Ciechanowski i Dariusz Chyła.

Następne zebranie oddziału odbyło się 5 marca w gmachu Sądu Okręgowego w Toruniu i przygotowane zostało przez Andrzeja Cyrwusa, kierownika tamtejszego archiwum. Omówiono specyfikę pracy i zasób archiwum, uczestnikom przedstawiono także historię sali rozpraw, w której odbywało się zebranie.

22 maja odbyło się zebranie członków i sympatyków oddziału, podczas którego Hadrian Ciechanowski przedstawił referat nt. „Kancelaria władz wojewódzkich Polski Ludowej. Co już wiemy, a czego dowiedzieć się jeszcze chcemy?”. Po zakończonym referacie nastąpiła dyskusja.

Kolejne zebranie oddziału zwołano 29 listopada w Collegium Humanisticum UMK przy ul. W. Bojarskiego 1. Omówiono sprawy bieżące oddziału oraz przedstawiono informacje z zebrania Zarządu Głównego SAP w Warszawie z prezesami oddziałów SAP. Poruszono m.in. kwestie lepszego dopracowania wniosków o dotacje dla oddziałów. Podczas zebrania dr Magdalena Wiśniewska-Drewniak przedstawiła referat nt. „Badanie archiwów społecznych – refleksje z terenu”. Po zakończonej prezentacji odbyła się dyskusja.

Ostatnie zebranie oddziału w 2018 r. zwołano 19 grudnia. Przedstawiono na nim informacje z zebrania Zarządu Głównego SAP oraz wyniki edycji ogólnopolskiej konkursu im. Ryszarda Mienickiego, a także wręczono nagrodę i wyróżnienia uczestnikom. Komisja konkursowa w składzie prof. dr hab. Władysław Stępiak, prof. dr hab. Krzysztof Strykowski, prof. dr hab. Krzysztof Syta przyznała: Kamilowi Figłowi nagrodę, a wyróżnienia Jędrzejowi Solarzowi, Annie Siecli, Błażejowi Bąkowi, Izabeli Dagmarze Bogusz, Magdalenie Szajnie i Sylwii Żąbik.

Podczas zebrań zarządu omawiane były sprawy bieżące, sytuacja finansowa, plany i tematyka spotkań oddziału.

Rok 2019

W 2019 r. odbyło się pięć zebrań członków i sympatyków oddziału oraz dwa zebrania Zarządu Oddziału SAP (9 kwietnia, 5 września).

Po raz pierwszy członkowie oddziału zebrali się 7 marca w Archiwum Państwowym w Toruniu. Okazją było zwiedzanie wystawy pt. „Historia alkoholem pisana”. Korzystając z okoliczności, dr hab. Marcin Hlebionek przedstawił referat „Między sfragistyką a birofiliją. Pieczęcie na etykietach piwnych”. Zapoznał zebranych ze sposobami oznaczania miejsca produkcji piwa, znakami browarów, wzbogacając tym treści przedstawione na wystawie.

Kolejne zebranie członków i sympatyków oddziału odbyło się 20 maja w Collegium Humanisticum UMK przy ul. W. Bojarskiego 1, podczas którego dr Wioletta Gierszewska przedstawiła referat „Wykorzystanie zbiorów

narodowego archiwum Ugandy i Rwandy w celu rozważenia problemu naukowego: „Mit polityczny w regionie Wielkich Jezior Afrykańskich”. Wystąpienie uatrakcyjniła prezentacja zdjęć z podróży oraz fakt podzielenia się prelegentki z zebranymi własnymi spostrzeżeniami etnologicznymi oraz obyczajowymi.

Podczas zebrania oddziału 3 października omówiono sprawy organizacyjne oddziału oraz przedstawiono informację ze spotkania prezesów oddziałów z Zarządem Głównym SAP w Warszawie. Poinformowano członków o wyznaczeniu oddziału toruńskiego do organizacji V Sympozjum Archiwalnego pod hasłem „Etos pracy archiwisty”. Podczas zebrania zaprezentowano wraz z komentarzem zdjęcia z wyjazdu do Kopenhagi w dniach 28–31 marca. Sekretarz oddziału przedstawił propozycję wycieczki w 2020 r. do Lwowa lub Budapesztu.

Na zebraniu 28 listopada, po omówieniu kwestii organizacyjnych, dr Katarzyna Peplowska zaznajomiła zebranych z tendencjami w zarządzaniu, dostępności i popularyzacji zasobu archiwalnego na świecie w referacie: „Trendy w archiwistyce światowej na marginesie rozważań konferencji Międzynarodowej Rady Archiwów, Designing the Archive 2019”. Prelegentka opowiedziała o swoich wrażeniach i doświadczeniach z pobytu na konferencji Międzynarodowej Rady Archiwów oraz o niespotykanych w Polsce lokalizacjach siedzib archiwów (np. w centrum handlowym).

Ostatnie zebranie oddziału w 2019 r. odbyło się 19 grudnia. Podczas spotkania ogłoszono wyniki II Ogólnopolskiego Konkursu im. Ryszarda Mienickiego na Najlepszą Pracę Dyplomową w Zakresie Archiwistyki i Zarządzania Dokumentacją i wręczono nagrody zaproszonej laureatce i wyróżnionym. Komisja konkursowa w składzie: dr hab. Dariusz Magier, dr hab. Marek Kostankiewicz, dr hab. Robert Degen, spośród 10 zgłoszonych prac nagrodziła pracę mgr Anny Szałańskiej pt. „Dokumenty wielopieczątne cechów toruńskich z 1552 i 1667 r. Aspekty archiwalne i sfragistyczne” oraz wyróżniła prace: Anny Gucwy pt. „Wkład Władysława Semkowicza w rozwój polskiej dziedziny archiwalnej”, Daniela Guzmana pt. „Dobra łabiszyńskie w świetle inwentarza zamkowego z XVII wieku” i Ewy J. Mech pt. „Rozszerzalny język znaczników XML i jego zastosowanie w działalności współczesnych archiwów”. Po uroczystości, w miłej świątecznej atmosferze, obecni wymienili poglądy nt. kondycji zawodu archiwisty, perspektyw dalszej pracy oraz zamierzeń na 2020 r.

Tematyką zebrań zarządu były sprawy bieżące, sytuacja finansowa, plany i tematy spotkań oddziału, jak również działania integrujące członków.

Rok 2020

W 2020 r. ze względu na pandemię COVID-19 z planowanych zebrań członków oddziału, w tym wizyt w archiwach zakładowych, odbyło się tylko jedno, 17 grudnia, w formie zdalnej. Poza tym odbyły się dwa zebrania Zarządu Oddziału SAP (18 lutego i 21 października).

Głównym tematem zebrania członkowskiego było przedstawienie wyniku prac komisji konkursowej III Ogólnopolskiego Konkursu im. Ryszarda Mienickiego na Najlepszą Pracę Dyplomową w Zakresie Archiwistyki i Zarządzania Dokumentacją, ale z przyczyn technicznych zebranie zostało przerwane. Wyniki konkursu ogłoszono poprzez informacje rozsyłane e-mailem do członków oddziału, promotorów prac i laureatów oraz poprzez profil oddziału na Facebooku. Komisja konkursowa w składzie: dr hab. Robert Degen, dr hab. Paweł Gut, prof. dr hab. Krzysztof Skupieński nagrodziła pracę mgr Klaudii Pauliny Kierepki pt. „Służba archiwalna Armii Polskiej we Francji w latach II wojny światowej”. Ponadto wyróżniono prace: mgr Agaty Micek pt. „Archiwalia Zakładów Tworzyw Sztucznych »Pronit« SA w Pionkach z lat 1931–2000 w zasobie Archiwum Państwowego w Radomiu”, mgr Natalii Osipiuk pt. „Przewodnik po zasobie archiwalnym Izby Pamięci Narodowej w Wisznicach”, Anny Sai pt. „Czasopismo *Archiwista* – powstanie, zawartość i dzieje redakcji w latach 1965–1995”.

W związku z ograniczeniem działalności aktywność oddziału toruńskiego zwiększyła się w mediach społecznościowych. Profil oddziału na Facebooku – założony w 2019 r. – był obserwowany przez 187 użytkowników. W 2020 r. dodano 17 komunikatów, które dotyczyły m.in. wydarzeń z życia oddziału i życzeń okolicznościowych. Wśród nich były także odsyłacze do przedsięwzięć organizowanych przez inne oddziały SAP – konferencji naukowych oraz różnorodnych form doszkalających. Dodawane treści cieszyły się niekiedy dużą popularnością, np. post dotyczący wyników konkursu im. Mienickiego dotarł do 2363 odbiorców.

Podczas zebrań zarządu omawiane były sprawy bieżące, sytuacja finansowa, w tym kwestia dofinansowania konkursu, plany i tematyka spotkań oddziału oraz działania integrujące członków. Podczas zebrania 18 lutego omawiano kwestie dofinansowania i organizacji konkursu, natomiast 21 października wybrano komisję konkursu im. Ryszarda Mienickiego.

Rok 2021

W 2021 r. ze względu na pandemię COVID-19 z planowanych zebrań członków oddziału, w tym wizyt w archiwach zakładowych, odbyło się tylko jedno, 21 grudnia, w formie zdalnej. Poza tym odbyły się dwa zebrania Zarządu Oddziału SAP (21 czerwca, 4 października).

Zebranie członków oddziału zwołano z okazji rozstrzygnięcia IV Ogólnopolskiego Konkursu im. Ryszarda Mienickiego na Najlepszą Pracę Dyplomową w Zakresie Archiwistyki i Zarządzania Dokumentacją. Komisja w składzie: dr hab. Robert Degen, prof. dr hab. Wojciech Krawczuk, dr hab. Dariusz Rymar oceniło osiem zgłoszonych prac dyplomowych i wyłoniła laureata konkursu. Tytuł ten przyznano mgr Weronice Trochonowicz za pracę: „Definicja i podstawa prawna dokumentu elektronicznego w Polsce i w Federacji Rosyjskiej”. Ponadto wyróżniono prace: Daniela Guzmana pt. „Biuro Komisarza Obwodu Kujawskiego (Naczelnika Powiatu Kujawskiego, Naczelnika Powiatu Włocławskiego) w latach 1816–1866 – dzieje urzędu, personel, kancelaria” i Dominiki Karaś pt. „Kobiety w polskiej służbie archiwalnej w latach 1919–1939”.

Podczas zebrania ogłoszono informacje o zbliżającym się VIII Powszechnym Zjeździe Archiwistów Polskich w Łodzi oraz związanych z tym wyborami do władz oddziału i wyboru przedstawicieli na zjazd delegatów.

W związku z ograniczeniem działalności aktywność oddziału toruńskiego zwiększyła się w mediach społecznościowych. Profil oddziału na Facebooku był obserwowany przez 318 użytkowników. W 2021 r. dodano 19 komunikatów, które dotyczyły m.in. wydarzeń z życia oddziału i życzeń okolicznościowych.

W 2021 r. przeprowadzono weryfikację członków stowarzyszenia w oddziale toruńskim. Do członków zalegających ze składkami rozesłano pocztą elektroniczną pisma wzywające do zapłaty wraz z zaległą kwotą pod rygorem skreślenia z listy członków. W wyniku tego sześciu członków zrezygnowało z członkostwa w stowarzyszeniu, a 28 zostało skreślonych z listy.

Podczas zebrań zarządu omawiane były sprawy bieżące, sytuacja finansowa, w tym kwestia dofinansowania konkursu, plany i tematyka spotkań oddziału oraz działania integrujące członków. Podczas zebrania uwagę poświęcono dofinansowaniu i organizacji konkursu. 21 czerwca wybrano komisję konkursu im. Ryszarda Mienickiego.

Rok 2022

W 2022 r. odbyło się jedno zebranie członków oddziału (20 kwietnia). Podczas zebrania zorganizowanego w Collegium Humanisticum UMK przy ul. W. Bojarskiego 1 prof. Leszek Pułdowski przedstawił prezentację nt. „Zachęta do archiwistyki międzynarodowej”. Spotkanie współorganizowało Studenckie Koło Naukowe Archiwistów.

Ponadto odbyły się dwa spotkania Zarządu Oddziału SAP, podczas których omawiano sprawy bieżące oraz kwestie zmian w statucie SAP, zagadnienia związane z XVI KZD. Zaproponowano wystąpienie do zjazdu o przyznanie członkostwa honorowego SAP prof. Halinie Robótce oraz prof. Januszowi Tandeckiemu.

2. Działalność wydawnicza

W latach 2017–2022 oddział nie prowadził działalności wydawniczej, jednakże na łamach m.in. „Archiwisty Polskiego” publikowali nasi członkowie – w 2017 r.: Wanda Roman, Bartłomiej Konopa, Sławomir Pułkownik; w 2018 r.: Bożena Kierzkowska, Janusz Tandecki, Igor Makacewicz, Bartłomiej Konopa; w 2019 r.: Hadrian Ciecchanowski, Mateusz Superczyński; w 2020 r.: Robert Degen, Anna Południak-Chorażyczewska, Rafał Openkowski. W przygotowaniu ksiąg pamiątkowych dla prof. Władysława Stępniaaka i prof. Wiesławy Kwiatkowskiej uczestniczyli: Waldemar Chorażyczewski, Robert Degen, Marlena Jabłońska, Krzysztof Kopiński, Jarosław Poraziński, Krzysztof Syta, Agnieszka Rosa.

3. Działalność popularyzatorska (np. konferencje, sympozja, wystawy)

W 2017–2021 r. oddział był współorganizatorem Wiosennych Spotkań Archiwalnych.

W latach 2017–2021 r. oddział organizował Konkurs im. Ryszarda Mienickiego na Najlepszą Pracę Dyplomową z Zakresu Archiwistyki i Zarządzania Dokumentacją, od 2018 r. w formule ogólnopolskiej. Corocznie uzyskiwano dotację na nagrody z Zarządu Głównego SAP w wysokości 3000 zł.

W 2020 r. trwały przygotowania do V Krajowego Sympozjum pod hasłem: „Etos zawodu archiwisty”. W ramach działań zawarto umowę na wynajem sali konferencyjnej, catering oraz wynajem pokoi dla uczestników z hotelem „Filmar” w Toruniu, określono rodzaje gadżetów dla uczestników oraz wytypowano dostawcę, opracowano wstępny program sympozjum oraz formularz zgłoszeniowy. Niestety, wszystkie przygotowania zostały przerwane z powodu pandemii COVID-19, a wydarzenie, decyzją Zarządu Głównego SAP, przeniesiono na maj 2021 r. Sympozjum odbyło się w trybie on-line w maju 2021 r.

4. Warsztaty archiwalne

Oddział współorganizował warsztaty wyjazdowe do Malborka, z oddziałami w Bydgoszczy i Gdańsku, które odbyły się w czerwcu 2018 r. W trakcie przedstawiono referaty prelegentów dotyczące tematów związanych z Pomorzem i ziemią chełmińską. Dodatkową atrakcją było trzypółgodzinne zwiedzanie malborskiego zamku.

W marcu 2019 r. członkowie oddziału, razem z koleżankami i kolegami z oddziałów w Gdańsku, Bydgoszczy i Olsztynie, uczestniczyli w wycieczce do Kopenhagi. Podczas wyjazdu zwiedzano miasto oraz Bibliotekę Królewską w Kopenhadze i miasto Helsingor z zamkiem Hamleta.

Niestety, w 2020 r., z powodu pandemii, zaplanowany wyjazd do Budapesztu nie został zrealizowany.

5. Inne formy działalności

W latach 2017–2021 z okazji Wszystkich Świętych członkowie oddziału odwiedzali groby zmarłych toruńskich archiwistów i członków SAP, którzy pochowani są w Toruniu: Macieja Gołombiowskiego, Wojciecha Hejnosza, Ireny Janosz-Biskupowej, Heleny Piskorskiej, Ryszarda Mienickiego, Witolda Szczuczki, Bożeny Szypczyn-Maciejewicz, Janiny Waluszewskiej, Bronisława Włodarskiego i Leonida Żytkowicza.

22 lutego 2019 r. uruchomiony został profil oddziału na Facebooku, który od tej pory stał się głównym kanałem informowania o naszej działalności. Profilem od początku administruje mgr Marcin Smoczyński.